

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REVĪZIJAS PALĀTA

ATZINUMS NR. 5/2018

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punktu un 322. panta 2. punktu)

par a) priekšlikumu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2018) 325 final); b) priekšlikumu Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un neregulēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (COM(2018) 326 final); un c) priekšlikumu Padomes regulai, ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (COM(2018) 328 final)

(2018/C 431/01)

SATURS

	Punkts	Lappuse
Kopsavilkums		3
Ievads	1.–6.	5
Pirmā daļa. Vispārīgas piezīmes	7.–12.	6
Pašu resursu piesaistīšanas likmes	9.–10.	7
Īstenošanas noteikumi	11.–12.	8
Otrā daļa. Konkrētas piezīmes	13.–48.	8
Dažu esošo pašu resursu reforma	14.–23.	9
Muitas nodokļu saglabāšana (TPR), taču ar samazinātu iekasēšanas izmaksu likmi	14.–16.	9
Uz NKI balstītā pašu resursa saglabāšana	17.–19.	10
Uz PVN balstītā pašu resursa vienkāršošana	20.–23.	10
Jaunu pašu resursu grozs	24.–43.	11
Pašu resurss, kas pamatojas uz kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi	26.–33.	11
Pašu resurss, kas pamatojas uz ES ETS	34.–37.	12
Pašu resurss, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu	38.–43.	13
Pakāpeniska korekciju izbeigšana	44.–47.	14
Pašu resursu maksimālā apjoma palielināšana	48.	15
Trešā daļa. Secinājumi un ierosinātie grozījumi	49.–54.	15
Ieteikumi ierosinātās pašu resursu sistēmas reformas uzlabošanai	53.–54.	15
I pielikums. Palātas ierosinātie priekšlikumu grozījumi		17
II pielikums. Metodoloģija ierosinātā jaunā PVN pašu resursa aprēķinam		19

EIROPAS SAVIENĪBAS REVĪZIJAS PALĀTA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 287. panta 4. punktu un 322. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas 2018. gada 2. maija turpmāk minētos priekšlikumus:

- a) priekšlikumu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2018) 325 final);
- b) priekšlikumu Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un nerekiclēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (COM(2018) 326 final); un
- c) priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus (COM(2018) 327 final); un
- d) priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (COM(2018) 328 final),

ņemot vērā 2018. gada 15. maijā saņemto Komisijas lūgumu sniegt atzinumu par b) un d) apakšpunktā minētajiem priekšlikumiem,

ņemot vērā 2018. gada 28. maijā saņemto Padomes lūgumu sniegt atzinumu par b) un d) apakšpunktā minētajiem priekšlikumiem,

ņemot vērā 2018. gada 25. jūnijā saņemto Eiropas Parlamenta lūgumu sniegt atzinumu par a) apakšpunktā minēto priekšlikumu,

ņemot vērā Padomes 2014. gada 26. maija Lēmumu 2014/335/ES, Euratom par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Padomes 2014. gada 26. maija Regulu (ES, Euratom) Nr. 608/2014, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus, un Padomes 2014. gada 26. maija Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014 par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības ⁽²⁾, ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Padomes 2016. gada 17. maija Regulu (ES, Euratom) 2016/804 ⁽³⁾,

ņemot vērā Padomes 1989. gada 29. maija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi ⁽⁴⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes 2003. gada 14. aprīļa Regulu (EK) Nr. 807/2003 ⁽⁵⁾,

ņemot vērā atzinumus, ko Revīzijas palāta sniegusi iepriekš par ES pašu resursu sistēmu ⁽⁶⁾,

ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas informatīvo apskatu par ES finanšu nākotni ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ OV L 168, 7.6.2014., 105. lpp.

⁽²⁾ OV L 168, 7.6.2014., 29. un 39. lpp.

⁽³⁾ OV L 132, 21.5.2016., 85. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 155, 7.6.1989., 9. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 122, 16.5.2003., 36. lpp.

⁽⁶⁾ Atzinumi Nr. 7/2015 (OV C 5, 8.1.2016., 1. lpp.), Nr. 7/2014 (OV C 459, 19.12.2014., 1. lpp.), Nr. 2/2012 (OV C 112, 18.4.2012., 1. lpp.), Nr. 2/2008 (OV C 192, 29.7.2008., 1. lpp.), Nr. 2/2006 (OV C 203, 25.8.2006., 50. lpp.) Nr. 4/2005 (OV C 167, 7.7.2005., 1. lpp.) un Nr. 7/2003 (OV C 318, 30.12.2003., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Informatīvais apskats "ES finanšu nākotne un vajadzība pārskatīt ES budžeta darbību", 2018. gada 15. februāris.

ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas informatīvo apskatu par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam⁽⁸⁾,

ņemot vērā nobeiguma ziņojumu un ieteikumus, ko sniedza Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos (HLGOR) attiecībā uz ES turpmāko finansēšanu, kas publicēts 2016. gada decembrī⁽⁹⁾,

tā kā:

- (1) 1999. gada 24. un 25. marta Eiropadomē cita starpā secināts⁽¹⁰⁾, ka ES pašu resursu sistēmai jābūt taisnīgai, caurskatāmā, rentablam un vienkāršai un ka tai jābalstās uz kritērijiem, kas vislabāk atspoguļo katras dalībvalsts iemaksas spēju;
- (2) 2005. gada 15. un 16. decembra Eiropadome cita starpā vienojās⁽¹¹⁾, ka pašu resursu sistēmā būtu jāvadās no vispārēja taisnīguma mērķa, ka šai sistēmai tādējādi jānodrošina tas, lai nevienai dalībvalstij nav jācieš budžeta slogs, kas ir pārmērīgs salīdzinājumā ar tās relatīvo labklājību, un ka šajā sistēmā būtu attiecīgi jāievieš noteikumi par konkrētām dalībvalstīm;
- (3) Eiropadome 2013. gada 7. un 8. februāra sanāksmē aicināja turpināt darbu ar Komisijas priekšlikumu par jauniem pašu resursiem, kas iegūti no PVN, nolūkā tos darīt cik vien iespējams vienkāršus un pārredzamus, stiprināt saikni ar ES PVN politiku un faktiskajiem PVN ieņēmumiem un nodrošināt vienādu attieksmi pret nodokļu maksātājiem visās dalībvalstīs⁽¹²⁾;
- (4) 2013. gada decembrī Padome, Eiropas Parlaments un Komisija pieņēma kopīgu deklarāciju, kurā atzīts, ka darbs pie jautājuma par pašu resursiem ir jāturpina un tiks sasaukta augsta līmeņa starpiestāžu darba grupa, kuras atbildībā notiks vispārēja pašu resursu sistēmas pārskatīšana⁽¹³⁾;
- (5) Komisijas Baltajā grāmatā par Eiropas nākotni⁽¹⁴⁾ 5. scenārijā “Darīt daudz vairāk kopā” ir norādīts, ka ES budžets ir būtiski jāmodernizē un jāpalielina un jāpapildina ar pašu resursiem;
- (6) Komisijas pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni⁽¹⁵⁾ ir uzsvērts, ka pašreizējā pieeja finansējumam ir pārlietu sarežģīta, nepārredzama un pārblīveta ar sarežģītiem korekcijas mehānismiem un ka nākotnē sistēmai vajadzētu būt vienkāršākai, taisnīgākai un pārredzamākai;
- (7) Eiropas Parlamenta 2018. gada martā pieņemtajā rezolūcija par ES pašu resursu sistēmas reformu ir vērsta uzmanība uz trūkumiem veidā, kā pašlaik tiek finansēts ES budžets, un ir izteikts aicinājums īstenot padziļinātas reformas. Turklāt ir īpaši norādīts, ka jāievieš jaunas, atšķirīgas pašu resursu kategorijas un jāatceļ visas korekcijas⁽¹⁶⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

KOPSAVILKUMS

- I. ES budžeta finansēšanas sistēma nav būtiski reformēta kopš 1988. gada. Trīs galvenās ieņēmumu kategorijas (tradicionālie pašu resursi (TPR), uz pievienotās vērtības nodokli (PVN) balstītais pašu resurss un uz nacionālo kopienākumu (NKI) balstītais pašu resurss) pēdējos 30 gadus ir nodrošinājušas kopumā stabilus un pietiekamus iekasētos ieņēmumus. Komisija ir ierosinājusi šīs finansēšanas sistēmas maiņu turpmākajam budžetam saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un formulē šādus priekšlikumus:

— reformēt pašreizējos pašu resursus, kas veidos līdz 87 % no ES ieņēmumiem, šādi: paturēt TPR, taču samazināt iekasēšanas izmaksu līkmi, saglabāt uz NKI balstīto pašu resursu un vienkāršot uz PVN balstīto pašu resursu,

⁽⁸⁾ Informatīvais apskats “Komisijas priekšlikums daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam”, 2018. gada 10. jūlijs.

⁽⁹⁾ Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos (HLGOR), “Future financing of the EU – Final report and recommendations” [ES turpmākā finansēšana – nobeiguma ziņojums un ieteikumi], 2016. gada decembris.

⁽¹⁰⁾ Sk. ES biļetenu 3–1999.

⁽¹¹⁾ Sk. Prezidentūras secinājumu 6. punktu (Padomes 2006. gada 30. janvāra dokuments 15914/1/05, REV 1, CONCL 3), kurā ir atsauce uz Padomes 2005. gada 19. decembra dokumentu 15914/05 CADREFIN 268, un jo īpaši tā 77. punktu.

⁽¹²⁾ Eiropadomes 2013. gada 7. un 8. februāra secinājumi (Daudzgadu finanšu shēma), EUCO 37/13.

⁽¹³⁾ Kopīgā deklarācija par Eiropas Savienības pašu resursu padomi, starpiestāžu lieta 2011/0177 (APP).

⁽¹⁴⁾ COM(2017) 2025 final, 1.3.2017.

⁽¹⁵⁾ COM(2017) 358 final, 28.6.2017.

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. marta rezolūcija par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas reformu (2017/2053(INI)).

- ieviest resursu grozu, kurā iekļauti šādi jauni pašu resursi un kurš veidos līdz 12 % no ES ieņēmumiem, proti, viena daļa pamatosies uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB), otra – uz Eiropas Savienības (ES) emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) ieņēmumiem, bet trešā – uz nereklēto izlietoto plastmasas iepakojumu,
 - pakāpeniski izbeigt pašreizējā sistēmā noteiktās korekcijas un
 - palielināt pašu resursu maksimālo apjomu, lai kompensētu ietekmi, ko radīs AK izstāšanās no ES un Eiropas Attīstības fonda iekļaušana ES budžetā, un lai segtu finanšu saistības, kuras attiecas uz aizdevumiem vai finanšu instrumentiem, kas garantēti no ES budžeta.
- II. Ierosinātajā jaunajā ES finansēšanas sistēmā ir ņemti vērā vairāki reformas pamatprincipi, taču ne visi. Turklāt tajā ir risināti daži trūkumi, uz kuriem esam norādījuši apkopojumos par darbu, ko esam veikuši saistībā ar pašreizējo pašu resursu sistēmu. Uzskatām, ka ierosinātā ES finansēšanas sistēma joprojām būs sarežģīta.
- III. Mēs novērtējam Komisijas priekšlikumus un konstatējam turpmāk uzskaitītos galvenos problēmjautājumus.
- Piedāvātā iekasēšanas izmaksu likmes samazināšana tradicionālajiem pašu resursiem nav pamatota ar pētījumu, kas sniegtu ticamas aplēses par izmaksām, kuras muitas iestādēm rodas, iekasējot nodokļus.
 - Ierosinātais vienkāršotais uz PVN balstītais pašu resurss ietver pieņēmumus par darījumiem, kam piemēro pamatlikmi, kuri neatbilst dažiem Komisijas aprakstītiem aprēķina soļiem.
 - Uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes balstītā pašu resursa piemērošana ir atkarīga no tā, vai Padome pieņems direktīvu par šo nodokli un vai dalībvalstis to transponēs. Tas var notikt, ātrākais, septiņu gadu laikā pēc jaunās DFS sākuma.
 - ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS) ir svarīgs rīks ES klimata pārmaiņu un vides politikas īstenošanā. Tomēr ierosinātais pašu resurss uz šīs sistēmas bāzes nerada papildu stimulu dalībvalstīm samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Turklāt šis resurss nav stabils, jo emisijas kvotu cena izolēs ir ārkārtīgi svārstīga.
 - Pašu resurss, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu, stimulē dalībvalstis kāpināt plastmasas izstrādājumu reciklēšanu. Tomēr mēs konstatējam, ka ir jāuzlabo to datu kvalitāte, kurus izmanto šā pašu resursa aprēķināšanai.
 - Korekciju pakāpeniska pārtraukšana nozīmē virzību uz pārredzamākas un ne tik sarežģītas sistēmas ieviešanu. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu korekcijas tiks pārtrauktas 2026. gadā.
 - Saistībā ar priekšlikumiem par jauniem pašu resursiem mūsu revīzijas pilnvaras varētu būt ierobežotas attiecībā uz tiem avotiem, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi un izlietoto plastmasas iepakojumu. Pastāv risks, ka tas var ietekmēt revidējamību un līdz ar to – pārskatatbildību.
- IV. Mēs iesakām likumdošanas struktūrām prasīt, lai Komisija pēc iespējas drīz:
- a) pārskata tiesību aktu priekšlikumus; attiecībā uz jaunajiem pašu resursiem Komisijai:
 - rūpīgi jāizvērtē, vai pašu resursu, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, būs iespējams ieviest nākamās daudzgadu finanšu shēmas laikā,
 - savā priekšlikumā jāpaskaidro, ka pašu resurss, kas pamatojas uz ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, nedod papildu stimulu dalībvalstīm samazināt siltumnīcefekta gāzes, un jāanalizē šā resursa svārstīguma ietekme,
 - rūpīgi jāapsver, kā summas, ko iecerēts iekasēt kā pašu resursu, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu, var samazināties atkarībā no izmaiņām mājāsaimniecību un ekonomikas dalībnieku paradumos;
 - b) vēlreiz jāizskata priekšlikums par vienkāršoto uz PVN balstīto pašu resursu un, ja tā nolēm, to paturēt spēkā, priekšlikums ir jāgroza.

IEVADS

1. ES budžeta finansēšanas sistēma nav būtiski reformēta kopš 1988. gada. Trīs galvenās ieņēmumu kategorijas (tradicionālie pašu resursi (TPR), uz pievienotās vērtības nodokli (PVN) balstītais pašu resurss un uz nacionālo kopienākumu (NKI) balstītais pašu resurss) pēdējos 30 gadus ir nodrošinājušas kopumā stabilus un pietiekamus iekasētos ieņēmumus. Tomēr tās arī ir nostiprinājušas priekšstatu, ka valstu iemaksas ES budžetā dalībvalstīm sagādā tikai izdevumus. Tāpēc dažas no dalībvalstīm ir panākušas vienošanos par korekcijām un atlaidēm, lai samazinātu sava budžeta nelīdzsvarotību.

2. Komisija 2011. gadā ierosināja vienkāršot uz PVN balstīto pašu resursu un radīt jaunu pašu resursu uz finanšu darījumu nodokļa bāzes. Šo ierosinājumu atbalstīja Eiropas Parlaments. Lai gan valdīja liela vienprātība attiecībā uz reformas nepieciešamību, dalībvalstīm neizdevās panākt vienprātīgu vienošanos, lai pieņemtu priekšlikumu.

3. Saskaņā ar galīgo vienošanos par daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam tika izveidota Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos. Savā 2016. gada nobeiguma ziņojumā tā ieteica izveidot jaunas pašu resursu kategorijas ar ciešāku piesaisti ES rīcībpolitikām, kā arī atcelt korekcijas mehānismus. Komisijas pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni ir formulēti reformēto pašu resursu pamatprincipi, kuros ņemti vērā šīs Augsta līmeņa grupas ieteikumi, proti:

- a) pārredzamība;
- b) vienkāršība;
- c) stabilitāte;
- d) saskaņotība ar ES politikas mērķiem;
- e) ietekme uz konkurētspēju un ilgtspējīgu izaugsmi; un
- f) taisnīgs sadalījums starp dalībvalstīm.

4. Komisijas priekšlikums daudzgadu finanšu shēmai 2021.–2027. gadam⁽¹⁷⁾ dod iespēju modernizēt ES finanšu shēmu vairāku iemeslu dēļ. ES ir radusies vajadzība finansēt jaunas rīcībpolitikas, ko nav iespējams lietderīgi vai efektīvi finansēt no valstu finansējuma. Turklāt Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES ietekmēs budžetu, tāpēc būs jāreformē budžeta ieņēmumu daļa.

5. Komisija uzskata, ka ES izdevumi rada Eiropas sabiedrisko labumu, no kā iegūst visas dalībvalstis. Ieguvumi, kas izpaužas kā stabilitāte, miers, kopējas vērtības un vienotais tirgus, neparādās neto bilances aprēķinos. Nākamā DFS ir jāveido, ievērojot Eiropas pievienotās vērtības principu. Turklāt prasmīgi izstrādāts un moderns ES budžets nozīmē, ka neto ieguvējas būs visas dalībvalstis⁽¹⁸⁾.

6. Saskaņā ar paskaidrojuma rakstu, kas ievada priekšlikumu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu, 2021.–2027. gadam Komisija ierosināja turpmāk uzskaitītos pasākumus.

- a) Reformēt dažus esošos pašu resursus:
 - i) saglabāt muitas nodokļus (TPR), taču ar samazinātu iekasēšanas izmaksu likmi;
 - ii) saglabāt uz NKI balstīto pašu resursu;
 - iii) vienkāršot uz PVN balstīto pašu resursu;
- b) Ieviest trīs jaunu pašu resursu grozu:
 - i) pašu resurss, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi;

⁽¹⁷⁾ Priekšlikums Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (COM(2018) 322 final, 2.5.2018.).

⁽¹⁸⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei "Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada" (COM(2018) 98 final, 14.2.2018.).

- ii) pašu resurss, kas pamatojas uz Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS);
- iii) pašu resurss, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu;
- c) pakāpeniski izbeigt korekcijas;
- d) palielināt maksimālo pašu resursu apjomu.

PIRMĀ DAĻA. VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

7. Komisijas priekšlikums par ES finansēšanas reformu atsaucas uz nobeiguma ziņojumu, ko sagatavojusi Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos, un pamatprincipiem, kuri izklāstīti pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni (sk. 3. punktu). Tomēr šā priekšlikuma sagatavošanā netika ietverts visaptverošs, dokumentēts un publicēts ietekmes novērtējums⁽¹⁹⁾.

8. Komisija uzskata, ka ierosinātās izmaiņas ES budžetā salīdzinājumā ar pašreizējās sistēmas radīto iespaidu izraisīs šādu ietekmi (sk. **1. attēlu**):

- uz NKI balstītais pašu resurss samazināsies par 13 procentpunktiem,
- tiks radīti trīs jauni pašu resursu avoti (kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, uz ES ETS un izlietoto plastmasas iepakojumu), kuri veidos līdz 12 %,
- nedaudz palielināsies (vienkāršotais) uz PVN balstītais pašu resurss, bet
- citi avoti (TPR un citi ieņēmumi) kopumā saglabāsies stabili.

Valstu iemaksas⁽²⁰⁾ veidos aptuveni 84 % ieņēmumu (saskaņā ar Komisijas aplēsēm), tāpat kā tas ir pašreizējā ES finansēšanas sistēmā (2018. gada budžetā tie ir 83 %).

1. attēls

Komisijas aplēses par ierosinātajām izmaiņām nākotnes ES budžetā salīdzinājumā ar pašreizējo stāvokli

Pašu resursi	2018. gada budžets			Aplēse vidēji gadā 2021.–2027. g.		
	Miljardi EUR	% no kopējiem ieņēmumiem		Miljardi EUR	% no kopējiem ieņēmumiem	
TPR	23	16		26	15	
(Vienkāršotais) uz PVN balstītais pašu resurss	17	12	Valstu iemaksas: 120 miljardi EUR (83 % no kopējiem ieņēmumiem)	25	14	Valstu iemaksas: 150 miljardi EUR (84 % no kopējiem ieņēmumiem)
Uz NKI balstītais pašu resurss	103	71		103	58	
Pašu resurss, kas pamato- jas uz KĶUINB	—	—		12	6	
Pašu resurss, kas pamato- jas uz ES ETS	—	—		3	2	
Pašu resurss, kas pamato- jas uz izlietoto plastma- sas iepakojumu	—	—		7	4	
Pašu resursu kop- summa	143	99		176	99	

⁽¹⁹⁾ Saskaņā ar Labāka regulējuma pamatnostādņēm (SWD(2017) 350 final, 7.5.2017.) ietekmes novērtējums ir nepieciešams, ja ES rīcības gaidāmā ekonomikas, vides vai sociālā ietekme, iespējams, ir ievērojama (15. lpp.).

⁽²⁰⁾ Valstu iemaksas ir maksājumi, kas veikti tieši no dalībvalsts budžeta. Tie ietver visus pašu resursus, atskaitot TPR.

Pašu resursi	2018. gada budžets			Aplēse vidēji gadā 2021.–2027. g.		
	Miljardi EUR	% no kopējiem ieņēmumiem		Miljardi EUR	% no kopējiem ieņēmumiem	
Ieņēmumi, kas nav pašu resursi	2	1		2	1	
Kopējie ieņēmumi	145	100		178	100	

Avots: ERP, pamatojoties uz paskaidrojuma rakstu, kas ievada Komisijas priekšlikumu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu.

Pašu resursu piesaistīšanas likmes

9. Pašreizējā sistēmā piesaistīšanas likme⁽²¹⁾, kas piemērojama uz PVN balstītajam pašu resursam, ir noteikta ar Padomes lēmumu. Tradicionālajiem pašu resursiem piesaistīšanas likmes nav, un pašreizējo likmi uz NKI balstītajam pašu resursam nosaka katru gadu, lai nodrošinātu līdzsvarotu ES budžetu.

10. Lai varētu mainīt pašu resursu struktūru, negrozot Padomes lēmumu par pašu resursu sistēmu, Komisija ir paredzējusi divu veidu piesaistīšanas likmes katrai pašu resursu kategorijai, izņemot NKI (sk. **2. attēlu**): maksimālo, ko tā ierosina Padomes lēmuma priekšlikumā, un (zemāku) piesaistīšanas likmi, kas jānosaka priekšlikumā Padomes regulai, ar kuru īsteno minēto lēmumu (sk. 21., 27., 35. un 39. punktu). Šāda pieeja sniedz papildu elastību ES budžeta finansēšanā.

2. attēls

Maksimālās un piemērojamās piesaistīšanas likmes

Pašu resursi	Maksimālā piesaistīšanas likme Kā norādīts priekšlikumā Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu	Piemērojamās piesaistīšanas likmes Kā norādīts priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus
(Vienkāršotais) uz PVN balstītais pašu resurss %, kas piemērojami PVN pamatlikmes bāzei	2	1
Pašu resurss, kas pamatojas uz KUIINB %, kas piemērojami daļai no apliekamās peļņas, kuru attiecina uz konkrēto dalībvalsti	6	3
Pašu resurss, kas pamatojas uz ES ETS % no summas, kas atbilst ieņēmumiem no izsolāmā kvotu apjoma, un no pagaidu bezmaksas kvotu tirgus vērtības enerģētikas nozares modernizēšanai	30	20

⁽²¹⁾ Piesaistīšanas likme ir vienības likme (izteikta procentos vai kā vērtība), kas piemērojama agregātiem, kurus izmanto kā pamatu pašu resursu aprēķinam.

Pašu resursi	Maksimālā piesaistīšanas likme Kā norādīts priekšlikumā Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu	Piemērojamās piesaistīšanas likmes Kā norādīts priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus
Pašu resurss, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu Piemērojams neregistrētam izlietotajam plast- masas iepakojumam	1,00 EUR/kg	0,80 EUR/kg

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem.

Īstenošanas noteikumi

11. Komisijas priekšlikums Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, ES ETS un neregistrētu izlietoto plastmasas iepakojumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, papildina Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014⁽²²⁾, kuru arī turpmāk piemēros pašreizējiem pašu resursiem.

12. Šajā priekšlikumā ir ietvertas vairākas atsauces uz minēto Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014, un atjauninātās prasības nozīmēs to, ka uz pašu resursiem attieksies divi dažādi tiesību akti. Mēs uzskatām, ka viena regula, kurā ietverts visaptverošs noteikumu kopums par pašu resursiem, sistēmu padarītu vienkāršāku un pārredzamāku (sk. **I pielikumu**).

OTRĀ DAĻA. KONKRĒTAS PIEZĪMES

13. Turpmāk esam izklāstījuši konkrētas piezīmes par reformēto ES finansēšanas sistēmu. Īpaši izvērtējam šādus aspektus:

- Komisijas pārvaldības sistēmu sarežģītības pakāpi,
- priekšlikumu pamatā izmantoto datu un modeļu kvalitāti,
- iekasējamo līdzekļu stabilitāti,
- dalībvalstu iemaksu ikgadējā aprēķina pārredzamību,
- mūsu iespējas sniegt pārliecību, kuras pamatā ir pietiekams revīzijas darbs (revidējamība).

Savā novērtējumā izmantojām minētos kritērijus, un kopsavilkums ir sniegts **3. attēlā**.

3. attēls

Palātas novērtējums par to, cik piemēroti ir konkrētie pašu resursi, kas iekļauti Komisijas ierosinātajā reformā

Kritēriji	Sarežģītības pakāpe	Datu un modeļu kvalitāte	Līdzekļu stabilitāte	Pārredzamība	Revidējamība
Pašu resursi, kas pamatojas uz:					
vienkāršotu PVN	Zema	Zema (sk. 22. punktu)	Augsta	Augsta	Vidēja

⁽²²⁾ Padomes 2014. gada 26. maija Regula (ES, Euratom) Nr. 609/2014 par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (OV L 168, 7.6.2014., 39. lpp.).

Kritēriji	Sarežģītības pakāpe	Datu un modeļu kvalitāte	Līdzekļu stabilitāte	Pārredzamība	Revidējamība
Pašu resursi, kas pamatojas uz:					
ES ETS	Zema	Augsta	Zema (sk. 37. punktu)	Vidēja	Augsta
KKUINB	Vidēja	Zema (sk. 33. punktu)	Augsta	Vidēja	Vidēja (sk. 30. punktu)
izlietoto plastmasas iepakojumu	Vidēja	Zema (sk. 40. punktu)	Vidēja	Augsta	Vidēja (sk. 41. punktu)
TPR	Zema	Vidēja (sk. 24. zemspītras piezīmi)	Augsta	Augsta	Vidēja
NKI	Vidēja (sk. 18. punktu)	Vidēja (sk. 18. punktu)	Augsta	Vidēja	Vidēja (sk. 49. zemspītras piezīmi)

Avots: ERP, ņemot vērā darbu, ko veikusi Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos (sk. 3. un 7. punktu).

Dažu esošo pašu resursu reforma

Muitas nodokļu saglabāšana (TPR), taču ar samazinātu iekasēšanas izmaksu likmi

14. Tradicionālie pašu resursi ir muitas nodokļi, ko iekasē par produktiem, kurus importē no valstīm ārpus Eiropas Savienības. 2018. gadā tie veidoja 16 % (23 miljardus EUR) no ES budžeta. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm ir sagaidāms, ka to iemaksa ES budžetā saglabāsies stabila – caurmērā 15 % (26 miljardi EUR) no ES gada budžeta 2021.–2027. gadā. Dalībvalstis iekasē šos nodokļus ES vārdā un dara pieejamus ES budžetā pēc tam, kad ir ieturējušas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā. Iepriekšējās pašu resursu sistēmas versijās šī likme svārstījās no 10 % līdz 25 %.

15. Komisija lēš, ka iekasēšanas izmaksas pašlaik ir noteiktas augstākas nekā faktiskie dalībvalstu izdevumi, tām rūpīgi atgūstot muitas nodokļus. Tā norāda arī, ka iekasētās summas un kontroļu intensitāte ievērojami atšķiras dažādās dalībvalstīs un ka summas, kas ieturētas kā iekasēšanas izmaksas, ne vienmēr tiek izmantotas muitas darbību atbalstam⁽²³⁾. Līdz ar to Komisija ierosina samazināt šo likmi līdz tās sākotnējam 10 % līmenim.

16. TPR ir īsti pašu resursi un drošs ES ieņēmumu avots⁽²⁴⁾. Tomēr mēs atzīmējam, ka Komisija nepamato 10 % likmi ar pētījumu, kurā būtu sniegtas ticamas aplēses par izmaksām, kas dalībvalstu muitas iestādēm rodas, iekasējot nodokļus⁽²⁵⁾.

⁽²³⁾ Augsta iekasēšanas izmaksu likme tika uzverta kā dažām dalībvalstīm slēpti piešķirta atlaide, un šis apstāklis ir minēts arī nobeiguma ziņojumā, ko sagatavoja Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos, 40. lpp.

⁽²⁴⁾ Izvairīšanās no muitas nodokļiem ietekmē TPR iekasēšanu. Mēs skatījām "muitas iztrūkumu" (jeb starpību starp sagaidāmajiem ieņēmumiem no muitas un faktiski iekasētajām summām) Īpašajā ziņojumā Nr. 19/2017 "Ieviešanas procedūras: trūkumi tiesiskajā regulējumā un neefektīva īstenošana ietekmē ES finanšu intereses". Sk. arī mūsu 2017. gada pārskatu.

⁽²⁵⁾ Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2012 mēs jau norādījām, ka nav ES līmenī veikta pētījuma, kurā būtu sniegtas ticamas aplēses par izmaksām, kas faktiski rodas muitas iestādēm, tām iekasējot nodokļus un darot tos pieejamus TPR.

Uz NKI balstītā pašu resursa saglabāšana

17. Uz NKI balstītais pašu resurss pašlaik ir galvenais ES ieņēmumu avots (103 miljardi EUR jeb 71 % no ES budžeta 2018. gadā). Saskaņā ar Komisijas aplēsēm ir sagaidāms, ka tā iemaksa ES budžetā samazināsies līdz vidēji 58 % (103 miljardiem EUR) no ES gada budžeta 2021.–2027. gadā. Šis rezultāts ir iegūts, piemērojot vienotu likmi dalībvalstu NKI. Šī likme ir procentuālā daļa no gada prognozētā NKI, kas vajadzīga, lai pilnībā segtu to budžeta daļu, ko nefinansē, izmantojot TPR, uz PVN balstīto pašu resursu un citus ieņēmumus. Tādējādi uz NKI balstītais pašu resurss ir ES budžeta balanspostenis.

18. Iepriekšējos atzinumos⁽²⁶⁾ mēs esam vērsuši uzmanību uz augstajiem riskiem, kas saistīti ar to, ka NKI apkopoto statistiskas datu ievākšana un saistītās pārvaldības sistēmas ir sarežģītas, kā arī uz nepietiekami pārredzamo pašu resursu aprēķinu. Ņemot vērā Komisijas daudzgadu pārbaudes ciklu un atrunu pārvaldību, pašu resursu aprēķinam izmantoto NKI datu pārskatīšana aizņem ļoti ilgu laiku. Rezultātā dalībvalstu iemaksas var koriģēt vairāk nekā 10 gadus pēc konkrētā gada, un tas dalībvalstīm rada budžeta nenoteiktību⁽²⁷⁾.

19. Mēs atzīstam, ka uz NKI balstītais pašu resurss nodrošina ES finansēšanas sistēmas vispārēju stabilitāti. Tomēr 2016. un 2017. gada pārskatos mēs norādījām, ka ir jāiegulda papildu pūles, lai nodrošinātu to, ka nacionālajos kontos tiek pareizi atspoguļotas dažas ar globalizāciju saistītas parādības (tādas kā starptautisku uzņēmumu pārvietošana). Komisija to ir ņēmusi vērā savos priekšlikumos un atzīst, ka sakarā ar jaunākajām ekonomikas attīstības tendencēm dalībvalstu iestādēm rodas grūtības pareizi aprēķināt NKI. Tāpēc dalībvalstu iemaksas, kas balstās uz NKI, tiek aprēķinātas, izmantojot datus, kuri var nebūt šajā aspektā pilnībā ticami.

Uz PVN balstītā pašu resursa vienkāršošana

20. Saskaņā ar pašreizējo sistēmu dalībvalstu PVN bāzes saskaņošanas process izraisa daudzas korekcijas un kompensācijas. Arī vidējās svērtās likmes (VSL) aprēķināšana ir sarežģīta. Šis pašu resurss ES 2018. gada budžetā atbilda 12 % (17 miljardiem EUR), un saskaņā ar Komisijas aplēsēm ir sagaidāms, ka tas pieaugs līdz aptuveni 14 % no ES gada budžeta (25 miljardiem EUR) 2021.–2027. gadā.

21. Ierosinātā vienkāršošana ietver trīs posmus:

- a) pievēršanās piegādēm, uz kurām attiecas PVN standarta likme;
- b) racionalizēta PVN bāzes aprēķināšana, izmantojot vienkāršotus pieņēmumus, kuru pamatā ir ieņēmumi saskaņā ar pamatlikmi; un
- c) vienotas piesaistīšanas likmes piemērošana pamatlikmes bāzei⁽²⁸⁾, lai iegūtu pašu resursu.

22. Ierosinātās metodes pārbaudē mēs atklājām, ka Komisijas izmantotie pieņēmumi vienkāršotu PVN iemaksu aprēķinam neatbilst minētajiem a) un b) posmiem. **II pielikumā** ir sīkāk aprakstīta mūsu veiktā pārbaude saistībā ar pašreizējo un ierosināto sistēmu, kas izmantojama uz PVN balstītā pašu resursa aprēķinam⁽²⁹⁾.

23. Kā minēts Atzinumā Nr. 2/2012, mēs vairākkārt esam kritizējuši uz PVN balstīto pašu resursu, jo to ir sarežģīti aprēķināt⁽³⁰⁾ un tam nav tiešas saiknes ar nodokļu bāzi. Komisijas priekšlikums attiecībā uz PVN pašu resursu vienkāršo aprēķinu, taču joprojām neizveido tiešu saikni ar nodokļu bāzi. Tomēr šādu saikni varētu iegūt, ja piesaistīšanas likmi piemērotu tieši PVN ieņēmumiem⁽³¹⁾.

⁽²⁶⁾ Sk. 6. zemsvītras piezīmi.

⁽²⁷⁾ Sk. Īpašo ziņojumu Nr. 11/2013 "Nacionālā kopienākuma (NKI) datu precizitāte: strukturētāka un mērķtiecīgāka pieeja uzlabotu Komisijas veikto pārbaudu efektivitāti", kā arī mūsu 2014. gada pārskatu.

⁽²⁸⁾ Viens procents ir vienota likme, kas ierosināta priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus. Priekšlikumā Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ir norādīts, ka pašreizējai piesaistīšanas likmei nevajadzētu pārsniegt 2 %.

⁽²⁹⁾ Komisija uzskata, ka jaunā pašu resursu aprēķina metode ir jālieto tāpēc, ka nav pieejami dati par iekasētajām summām atkarībā no PVN likmes.

⁽³⁰⁾ 2017. gada pārskatā mēs ziņojām par trūkumiem Komisijas veiktajās uz PVN balstītā pašu resursa pārbaudēs, konkrēti, attiecībā uz vidējās svērtās likmes aprēķinu.

⁽³¹⁾ Izvairīšanās no PVN maksāšanas ietekmē gan pašreizējā, gan ierosinātā pašu resursa aprēķināšanu, pamatojoties uz šo kopējo nodokli. Šo "PVN iztrūkumu" esam izvērtējuši Īpašajā ziņojumā Nr. 24/2015 "Ar PVN saistītas krāpšanas apkarošana Kopienā: jārikojas aktīvāk".

Jaunu pašu resursu grozs

24. Komisija ir ierosinājusi ieviest trīs jaunu ieņēmumu avotu grozu. "Grozā pieeja" ir paredzēta, lai ieviestu īstus pašu resursus, kas saistīti ar svarīgākajām ES rīcībpolitikām, konkrētāk, klimata pārmaiņu, vides, aprites ekonomikas un vienotā tirgus politiku un stratēģiju attiecībā uz plastmasu. Tomēr piedāvātie jaunie ieņēmumu avoti būtībā ir valstu iemaksas, un tikai divi no trim (tie, kas balstīti uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi un izlietoto plastmasas iepakojumu) varētu ietekmēt ES rīcībpolitiku īstenošanu (sk. 26. un 42. punktu).

25. Komisija uzskata, ka reformētās sistēmas ieviešanai nevajadzēs papildu budžeta apropriācijas vai darbiniekus, īpaši attiecībā uz jaunajiem pašu resursiem. Tomēr šis apgalvojums nebalstās uz detalizētu pētījumu.

Pašu resursi, kas pamatojas uz kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi

26. Globalizācija un digitālo uzņēmumu lomas pieaugums rada papildu grūtības valstu muitas iestādēm. Pēdējos gados nemateriālo aktīvu pieaugums ir atvieglojis kapitāla mobilitāti, un tagad notiek diskusijas par to, ka dalībvalstu nodokļu sistēmas nav piemērotas pienācīgi ņemt vērā šīs tendences. Sarunas par projektu ieviest kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi Padomē sākās 2011. gadā, un Komisija 2015. gada jūnija rīcības plānā⁽³²⁾ ierosināja pakāpenisku pieeju pāriešanai uz ES mēroga uzņēmumu nodokļu sistēmu. 2016. gada oktobrī Komisija vienlaikus iesniedza divus tiesību aktu priekšlikumus:

- a) pirmām kārtām, priekšlikumu Padomes direktīvai par kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi⁽³³⁾, lai nodrošinātu pienācīgu nodokļa bāzes aprēķinu uzņēmumiem un pastāvīgajām pārstāvniecībām Eiropas Savienībā; un
- b) otrām kārtām, priekšlikumu Padomes direktīvai par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB)⁽³⁴⁾, lai pienācīgi īstenotu konsolidāciju un risinātu citus saistītos jautājumus⁽³⁵⁾.

27. Ja Padome pieņems un dalībvalstis ratificēs minētos tiesību aktus, tad nodokļa piemērošana, balstoties uz KKUINB, kļūs obligāta lielajiem uzņēmumiem, kas atbilst zināmiem kritērijiem attiecībā uz to juridisko formu, nodokļu sistēmu, uzņēmumu konsolidāciju un ar grupas lielumu saistītu sliksni (ieņēmumi finanšu gadā pirms attiecīgā finanšu gada ir 750 miljoni EUR). Ierosinātais jaunais pašu resurss, kas balstīts uz šo nodokli, tiek aprēķināts, piemērojot piesaistīšanas likmi 3 % apmērā⁽³⁶⁾ starptautisku uzņēmumu vai uzņēmumu grupu ar nodokli apliekamajai peļņai.

28. Uzņēmumi, kas šiem kritērijiem neatbilst, var brīvprātīgi ļaut sev piemērot šo nodokli, nevis citu dalībvalstu uzņēmuma nodokļus. Tomēr viņu ienākumu vērtība netiks iekļauta bāzē, ko izmanto šā pašu resursa aprēķinam.

29. Priekšlikumā Padomes direktīvai par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi ir noteikts, ka kopējā nodokļa bāze ir jāsadalā starp visiem grupas uzņēmumiem dažādās dalībvalstīs finanšu gada beigās, izmantojot formulu, kurā ir trīs līdzvērtīgi faktori (t. i., katrs atbilst vienai trešdaļai): pārdevumi, darbaspēks (algas un darbinieku skaits) un aktīvi.

30. Tomēr mēs atzīmējam, ka atsevišķu dalībvalstu spēja pārbaudīt, vai ienākumi grupas iekšienē ir pareizi sadalīti, ir atkarīga no sadarbības ar citām dalībvalstīm attiecībā uz datu nosūtīšanu par dažādiem meitasuzņēmumiem un mātesuzņēmumiem. Gan mūsu, gan Komisijas piekļuve detalizētai privātu uzņēmumu vadības informācijai var būt pakļauta ierobežojumiem.

⁽³²⁾ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Taisnīga un efektīva uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma Eiropas Savienībā: piecas galvenās rīcības jomas" (COM(2015) 302 final, 17.6.2015.).

⁽³³⁾ Priekšlikums Padomes direktīvai par kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (COM(2016) 685 final, 25.10.2016.).

⁽³⁴⁾ Priekšlikums Padomes direktīvai par kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB) (COM(2016) 683 final, 25.10.2016.).

⁽³⁵⁾ Piemēram, grupu reorganizācija, zaudējumi un nerealizētais kapitāla pieaugums, kā arī sadalījuma metode, kas izmantojama, lai nodokļa bāzi attiecinātu uz dalībvalstīm.

⁽³⁶⁾ Tā ir vienota likme, kas ierosināta priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus. Priekšlikumā Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ir norādīts, ka pašreizējai piesaistīšanas likmei nevajadzētu pārsniegt 6 %.

31. Attiecībā uz KĶUINB un izlietoto plastmasas iepakojumu Komisija ir ierosinājusi vairs neņemt vērā visas izmaiņas, kas šo pašu resursu aprēķinā ir izdarītas pēc 31. jūlija sestajā gadā pēc attiecīgā finanšu gada⁽³⁷⁾. Šo laikposmu, kad dalībvalstu iemaksas attiecībā uz konkrētu gadu iespējams pārskatīt, dēvē par noilguma periodu.

32. Mēs atzīmējam, ka šis periods ir ilgāks nekā tas, kuru piemēro uz PVN un NKI balstītajiem pašu resursiem un kurš ir tikai četri gadi. Tas pats attiecas uz apliecināto dokumentu saglabāšanas laiku⁽³⁸⁾. Tā kā gan Komisija, gan dalībvalstis var pagarināt noilguma periodu, formulējot atrunas, ES budžets netiek pakļauts finanšu riskam, kas saistīts ar jaunajiem pašu resursiem, kuri pamatojas uz KĶUINB un izlietoto plastmasas iepakojumu (sk. **I pielikumu**).

33. Tā kā divus gadus pēc priekšlikumu iesniegšanas joprojām nav pieņemtas direktīvas par kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi un kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, minēto pašu resursu pakāpeniski ieviesīs, ātrākais, dažus gadus pēc jaunās DFS sākuma. Ir sagaidāms, ka pašu resurss, pamatojoties uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, finansēs apmēram 6 % (12 miljardi EUR) no ikgadējā ES budžeta 2021.–2027. gadā⁽³⁹⁾.

Pašu resurss, kas pamatojas uz ES ETS

34. Saistībā ar 2015. gada decembrī pieņemto Parīzes vienošanos ES apņēmas līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par vismaz 40 % (salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni). ES ETS ir viens no galvenajiem instrumentiem⁽⁴⁰⁾, lai sasniegtu šos emisiju samazinājuma mērķus. Ar emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ES ir noteikusi kopējo emisiju robežvērtību dažām energoapgādes nozarēm, energoietilpīgām rūpniecības nozarēm un lidojumiem Eiropas ekonomiskās zonas (EEZ) iekšienē un izveidojusi emisijas kvotu tirgu, tādējādi nosakot oglekļa cenu. Tā ir definējusi emisiju robežvērtības (ierobežojumus). Uzņēmumi saņem vai pērk emisijas kvotas, ar kurām tie var tirdzniecībā. Pārskats par ES ETS ir sniegts **1. izcēlumā**⁽⁴¹⁾.

1. izcēlums. Pārskats par ES ETS

ES ETS darbojas saskaņā ar emisiju ierobežošanas un tirdzniecības principu. Siltumnīcefekta gāzu kopējo apjomu, ko vairāku gadu laikā var radīt spēkstacijas, rūpnīcas un citi uzņēmumi, uz kuriem attiecas šī sistēma, ierobežo ES līmenī noteikta maksimālā robežvērtība. Šīs robežvērtības ietvaros uzņēmumi saņem vai pērk emisiju kvotas, ar kurām tie var tirdzniecībā, ja vēlas.

No 2013. gada līdz 2020. gadam spēkstacijām un citām stacionārām iekārtām noteiktā emisiju maksimālā robežvērtība katru gadu ir samazināta par 1,74 %. Sākot ar 2021. gadu, ikgadējais samazinājums būs 2,2 %.

Kvotu izsolēs dalībvalstis gūst ieņēmumus, un 2013.–2017. gadā tie bija 21,3 miljardi EUR. Atbilstoši ES ETS direktīvai vismaz 50 % no šiem ieņēmumiem ir jānovirza ar klimatu saistītiem mērķiem. Saskaņā ar Komisijas datiem šiem mērķiem izlieto aptuveni 80 % ieņēmumu, kas iegūti no ETS.

35. Ierosinātais jaunais pašu resurss tiek aprēķināts, piemērojot 20 % piesaistīšanas likmi⁽⁴²⁾ ienākumiem no kvotu izsolēm, savukārt kvotas vērtību nosaka atbilstoši izsoles līdzsvara cenai un kvotas sadala visām dalībvalstīm, pamatojoties uz emisijām laikposmā no 2005. gada līdz 2007. gadam⁽⁴³⁾. Izsoles cenas un apjomus publicē ik dienas attiecīgās platformās.

⁽³⁷⁾ Padomes regulas priekšlikuma 13. panta 4. punkts (COM(2018) 326 final).

⁽³⁸⁾ Attiecībā uz pašu resursiem, kas pamatojas uz ES ETS, un TPR dokumenti ir jāsaglabā vismaz trīs gadus.

⁽³⁹⁾ Datu ierobežojumu dēļ šis aprēķins ir balstīts uz informāciju par 2012. gadu, un tajā ir iekļautas visas starptautiskās uzņēmumu grupas (arī tās, kuras nepārsniedz ienākumu sliekšni, kā norādīts 28. punktā).

⁽⁴⁰⁾ Uz emisijām, kas radušās nozarēs, kuras neietilpst ES ETS, attiecas saistoši ikgadēji siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķi dalībvalstu līmenī.

⁽⁴¹⁾ Mēs jau esam publicējuši ziņojumu par ES ETS (Ipašais ziņojums Nr. 6/2015 "ES ETS integritāte un īstenošana"). Citas publikācijas par šo tēmu sekos drīzumā.

⁽⁴²⁾ Tā ir vienota likme, kas ierosināta priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus. Priekšlikumā Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ir norādīts, ka pašreizējai piesaistīšanas likmei nevajadzētu pārsniegt 30 %.

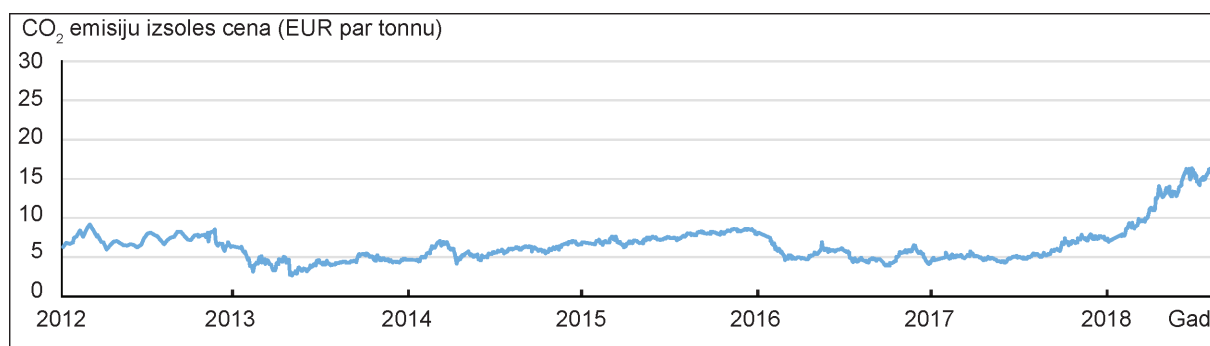
⁽⁴³⁾ Sk. 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvā 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. marta Direktīvu (ES) 2018/410 (OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.), (ETS direktīva).

36. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS) ir svarīgs rīks ES klimata pārmaiņu un vides politikas īstenošanā. Tomēr ierosinātie pašu resursi uz šīs sistēmas bāzes nerada papildu stimulu dalībvalstīm samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas.

37. Saskaņā ar Komisijas norādīto ir sagaidāms, ka pašu resurss, kas pamatojas uz ES ETS, finansēs apmēram 2 % (3 miljardus EUR) no ikgadējā ES budžeta 2021.–2027. gadā. Kā redzams **4. attēlā**, kvotu izsoļu līdzsvara cena⁽⁴⁴⁾ ir svārstīga. Tomēr tas neapdraudēs budžeta stabilitāti, jo pašu resurss, kas pamatojas uz ETS, veido pavisam nelielu ES ieņēmumu daļu.

4. attēls

Emisijas kvotu izsoļu cenas no 2012. gada janvārim līdz 2018. gada septembrim

Avots: ERP, pamatojoties uz publiski pieejamu informāciju izsoļu platformas tīmekļa vietnē (www.eex.com).

Pašu resurss, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu

38. Plastmasas iepakojums veido aptuveni 60 % no izlietotajiem plastmasas izstrādājumiem Eiropas Savienībā. Komisija ir ierosinājusi līdz 2025. gadam pārstrādāt vismaz 50 % no visiem ES izmantotajiem plastmasas iepakojumiem un vairāk par pusi līdz 2030. gadam. Tā ir arī noteikusi mērķi panākt, lai līdz 2030. gadam visi ES tirgū laistie plastmasas iepakojumi būtu atkalizmantojami vai viegli reciklējami⁽⁴⁵⁾.

39. Katras dalībvalsts iemaksas ES budžetā saistībā ar ierosināto pašu resursu būs tieši proporcionālas nerekiclētajam izlietotajam plastmasas iepakojuma daudzumam. To aprēķinās, šim daudzumam piemērojot piesaistīšanas likmi 0,80 EUR par kilogramu⁽⁴⁶⁾.

40. To datu avoti un kvalitāte, kurus Komisija izmantoja, lai aprēķinātu pašu resursu, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu, ir aprakstīti **2. izcēlumā**.

⁽⁴⁴⁾ ETS direktīvas grozījumi ievieša mehānismus, kas izsoļu cenas padara stabilākas. Tomēr šīs cenas ir atkarīgas no izsoles rezultātiem.

⁽⁴⁵⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas stratēģija attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā" (COM(2018) 28 final, 16.1.2018.) un Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par aprites ekonomikas uzraudzības sistēmu (COM(2018) 29 final, 16.1.2018.).

⁽⁴⁶⁾ Tā ir vienota likme, kas ierosināta priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus. Priekšlikumā Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ir norādīts, ka pašreizējai piesaistīšanas likmei nevajadzētu pārsniegt 1,00 EUR par kilogramu.

2.izcēlums. To datu avoti un kvalitāte, kas attiecas uz izlietoto plastmasas iepakojumu

Dati par iepakojuma rašanos un pārstrādi jau tiek paziņoti Komisijai (Eiropas Statistikas birojam) saskaņā ar 12. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra Direktīvā 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu⁽⁴⁷⁾.

Komisija iesaka dažām dalībvalstīm vēl vairāk uzlabot datus par pārstrādāto plastmasas iepakojumu. Komisija sagaida, ka tas būs iespējams, liekot lietā jaunus tiesību aktus atkritumu jomā, kuri nosaka stingrus un saskaņotus aprēķina noteikumus. Šos tiesību aktus pieņēma 2018. gada maijā⁽⁴⁸⁾ un ar tiem izdarīja grozījumus minētajā direktīvā. Šos direktīvas grozījumus, kas ievieš stingrus un saskaņotus aprēķinus, ir jāiestrādā dalībvalstu tiesību aktos līdz 2020. gada jūlijam.

41. Mēs atzīmējam, ka statistiskās informācijas konfidencialitātes dēļ⁽⁴⁹⁾ mēs nevarējam panākt pilnīgu revīzijas izsekojamību, dokumentējot apkopotos statistiskos datus, kas tika izmantoti šā pašu resursa aprēķinu pamatā. Sagaidāms, ka uz Komisijas veiktajām šā ienākumu avota verificācijām attieksies daudzgadu kontroles process, tāpat kā uz NKI balstīto pašu resursu (sk. 18. punktu).

42. Pašu resurss, kas balstīts uz izlietoto plastmasas iepakojumu, ir paredzēts, lai sniegtu stimulu dalībvalstīm to samazināt. Šāda paradumu maiņa var ilgtermiņā samazināt aprēķina bāzi. Tāpat kā attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, mēs atzīmējam, ka noilguma periods nav saskaņots ar noilguma periodu, ko piemēro uz PVN un NKI balstītajiem pašu resursiem (sk. 31. un 32. punktu, kā arī **I pielikumu**).

43. Komisija uzskata, ka pašu resurss, pamatojoties uz izlietoto plastmasas iepakojumu, finansēs apmēram 4 % (7 miljardus EUR) no ikgadējā ES budžeta 2021.–2027. gadā. Šajās aplēsēs tiek pieņemts, ka visas dalībvalstis sasniegs direktīvās noteiktos pārstrādes mērķus. Taču tajās nav ņemta vērā potenciālā iepriekš minētā paradumu maiņa.

Pakāpeniska korekciju izbeigšana

44. Eiropas augstākā līmeņa sanāksme, kas 1984. gada jūnijā notika Fontenblo, secināja, ka dalībvalstīm, kuru budžeta slogs ir pārmērīgs attiecībā pret to relatīvo labklājību, var piemērot korekciju. Kopš tā laika pašu resursu sistēmā ir iekļauti daži korekciju mehānismi, kas ir izdevīgi vairākām dalībvalstīm. Tāpēc ES budžeta finansēšana ir kļuvusi pārlieku sarežģīta un mazāk pārredzama; šādu kritiku esam izteikuši iepriekšējos atzinumos⁽⁵⁰⁾.

45. Pašlaik tiek piemēroti šādi korekciju mehānismi: Apvienotās Karalistes korekcija⁽⁵¹⁾, "Apvienotās Karalistes korekcijas finansēšanas korekcijas" Vācijai, Nīderlandei, Austrijai un Zviedrijai, vienreizējā maksājuma samazinājumi attiecībā uz NKI balstīto pašu resursu Dānijai, Nīderlandei, Austrijai un Zviedrijai un samazināta PVN piesaistīšanas likme Vācijai, Nīderlandei un Zviedrijai.

46. Viens no grozījumiem, ko Komisija ierosināja ES finansēšanas sistēmas reformā, bija pakāpeniska šo korekciju izbeigšana (atskaitot AK korekciju, bet saglabājot "Apvienotās Karalistes korekcijas finansēšanas korekcijas") laikā no 2021. gada līdz 2025. gadam. Visu attiecīgo piecu valstu⁽⁵²⁾ korekciju atsaucēs summas balstīsies uz šo korekciju aprēķinu attiecībā uz 2020. gadu saskaņā ar pašreizējo sistēmu (saskaņā ar aplēsēm tās kopumā sasniegs 5,8 miljardus EUR). Visas korekcijas tiks pārvērstas vienreizējās summās un pakāpeniski samazinātas vienādās daļās (17 % gadā).

⁽⁴⁷⁾ OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.

⁽⁴⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva (ES) 2018/852, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 150, 14.6.2018., 141. lpp.).

⁽⁴⁹⁾ "Statistiskā konfidencialitāte" nozīmē "to konfidencialo datu aizsardzību, kuri attiecas uz atsevišķām statistiskām vienībām un ir iegūti tieši statistiskiem mērķiem vai netieši no administratīviem vai cita veida avotiem, un tas paredz, ka ir aizliegta iegūto datu izmantošana mērķiem, kas nav statistiski mērķi, un to nelikumīga izpaušana". Sk. 2. panta 1. punkta e) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regulā (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienas Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienas Statistiskās programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

⁽⁵⁰⁾ Atzinumos Nr. 2/2012 un Nr. 2/2006 mēs pūdam bažas par to, ka pašreizējā (un iepriekšējā) pašu resursu sistēma ES budžeta finansēšanai ir sarežģīta un nepārredzama.

⁽⁵¹⁾ Saskaņā ar priekšlikumu Apvienotās Karalistes korekcija būs spēkā tik ilgi, kamēr tā veiks iemaksas ES budžetā (t. i., līdz 2020. gadam).

⁽⁵²⁾ Dānija, Vācija, Nīderlande, Austrija un Zviedrija.

47. Komisija uzskata, ka tūlītēja korekciju pārtraukšana, sākot ar 2021. gadu, var izraisīt iemaksu pēkšņu palielinājumu dalībvalstīm, uz kurām iepriekš attiecās korekcijas. Mēs uzskatām, ka korekciju pakāpeniska pārtraukšana liecina par virzību uz sistēmu, kas ir pārredzamāka un ne tik sarežģīta kā pašreizējā (sk. 44. un 45. punktu). Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu korekcijas tiks pārtrauktas 2026. gadā.

Pašu resursu maksimālā apjoma palielināšana

48. Patlaban pašu resursu maksimālais apjoms ikgadējo maksājuma apropriāciju segšanai ir noteikts 1,20 % apmērā no visu dalībvalstu nacionālo kopienākumu summas, bet saistību apropriācijām – 1,26 % apmērā. Ņemot vērā ietekmi, ko radīs AK izstāšanās no ES un Eiropas Attīstības fonda (EAF) iekļaušana ES budžetā, un lai segtu finanšu saistības, kuras attiecas uz aizdevumiem vai finanšu instrumentiem, kas garantēti no ES budžeta, Komisija ir ierosinājusi palielināt šo maksimālo apjomu līdz attiecīgi 1,29 % un 1,35 % no 27 dalībvalstu NKI.

TREŠĀ DAĻA. SECINĀJUMI UN IEROSINĀTIE GROZĪJUMI

49. Komisija ir ierosinājusi šādas izmaiņas pašreizējā ES finansēšanas sistēmā: par 13 procentpunktiem samazināt uz NKI balstīto pašu resursu, ieviest jaunu pašu resursu grozu (tie pamatosies uz KKIINB, ES ETS un izlietoto plastmasas iepakojumu), kurš veidos līdz 12 % no ES ieņēmumiem, nedaudz palielināt vienkāršoto uz PVN balstīto pašu resursu un saglabāt citus avotus (TPR un citi ieņēmumi) tajā pašā caurmēra līmenī. Tā ir ierosinājusi arī pakāpeniski pārtraukt esošās korekcijas, ko piemēro dažām dalībvalstīm, un paaugstināt pašu resursu kopējo maksimālo apjomu.

50. Pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni ir formulēti šīs reformas pamatprincipi, kuros ņemti vērā ieteikumi, ko sniegusi Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos. Priekšlikumā ir ietverti vairāki no tiem, bet ne visi. Turklāt šī reforma risina tikai dažus trūkumus, uz kuriem esam norādījuši apkopojumos par darbu, ko esam veikuši saistībā ar pašreizējiem pašu resursiem. Uzskatām, ka ierosinātā ES finansēšanas sistēma joprojām būs sarežģīta.

51. Mēs atzīmējam, ka šā priekšlikuma sagatavošanā netika ietverts visaptverošs, dokumentēts un publicēts ietekmes novērtējums (sk. 7. punktu).

52. Caurskatījuši reformēto sistēmu, mēs konstatējam turpmāk uzskaitītos problēmjautājumus.

— Ierosinātais vienkāršotais uz PVN balstītais pašu resurss ietver pieņēmumus par darījumiem, kam piemēro pamatlikmi, kuri neatbilst dažiem Komisijas aprakstītiem aprēķina soļiem (sk. 22. punktu).

— Tā kā uz KKIINB balstītā pašu resursa ieviešana ir atkarīga no tā, kad attiecīgo Direktīvu pieņems Padome un savos tiesību aktos iestrādās dalībvalstis, šo pašu resursu pakāpeniski ieviesīs, ātrākais, dažus gadus pēc jaunās DFS sākuma (sk. 26. un 27., kā arī 33. punktu).

— ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS) ir svarīgs rīks ES klimata pārmaiņu un vides politikas īstenošanā. Tomēr ierosinātais pašu resurss, kas pamatojas uz ETS, nerada papildu stimulu dalībvalstīm samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Turklāt tas nav stabils resurss, jo emisijas kvotu izsoļu cenas ir svārstīgas (sk. 36. un 37. punktu).

— Pašu resurss, kas pamatojas uz iemaksām par izlietoto plastmasas iepakojumu, stimulē dalībvalstis pārstrādāt vairāk plastmasas izstrādājumus. Taču ir jāuzlabo to datu kvalitāte, kurus izmanto šā pašu resursa aprēķinam (sk. 40. un 42. punktu).

— Korekciju pakāpeniska pārtraukšana nozīmē virzību uz pārredzamāku un mazāk sarežģītu sistēmu. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu korekcijas tiks pārtrauktas 2026. gadā (sk. 47. punktu).

— Saistībā ar priekšlikumiem par jauniem pašu resursiem mūsu revīzijas pilnvaras varētu būt ierobežotas attiecībā uz tiem avotiem, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi un izlietoto plastmasas iepakojumu. Pastāv risks, ka tas var ietekmēt revidējamību un līdz ar to – pārskatbilstību (sk. 30. un 41. punktu).

Ieteikumi ierosinātās pašu resursu sistēmas reformas uzlabošanai

53. Mēs iesakām likumdošanas struktūrām prasīt, lai Komisija pēc iespējas drīz veic turpmāk minētos pasākumus.

1. ieteikums. Pārskatīt tiesību aktu priekšlikumus

Komisijai ir jāpārskata tiesību aktu priekšlikumi attiecībā uz jaunajiem pašu resursiem šādos aspektos:

- a) attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, tai ir rūpīgi jāapsver, vai ir iespējama šā resursa izmantošana nākamās DFS laikā, un jāizskata iespējamās kavēšanās ietekme;
- b) attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz ES ETS, Komisijai savā priekšlikumā skaidri jānorāda, ka šis resurss dalībvalstīm nerada papildu stimulu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Tai ir jāanalizē arī ietekme, ko rada svārstīgums, kurš saistīts ar šo ieņēmumu avotu;
- c) attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz izlietoto plastmasas iepakojumu, Komisijai jāanalizē, kā ieņēmumi, kurus paredzēts iekasēt saistībā ar šo resursu, var samazināties atkarībā no izmaiņām mājāsaimniecību un ekonomikas dalībnieku paradumos.

2. ieteikums. Vēlreiz izskatīt priekšlikumu par vienkāršoto uz PVN balstīto pašu resursu

Komisijai ir vēlreiz jāizskata priekšlikums par vienkāršoto uz PVN balstīto pašu resursu. Ja tā vēlas paturēt šo ieņēmumu avotu, tā var:

- vai nu precizēt, ka ierosinātā vienkāršošana nenozīmē PVN iemaksu aprēķinu, pamatojoties uz nodokļu bāzi, kurai piemēro pamatlīkmi,
- vai ieviest jaunu ieņēmumu avotu, kas pamatojas vienīgi uz PVN ieņēmumiem.

54. Grozījumi un komentāri par Komisijas priekšlikumu, kuri izklāstīti pirmajā un otrajā daļā, ir apkopoti **I pielikumā**.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2018. gada 9. oktobra sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā –

priekšsēdētājs

Klaus-Heiner LEHNE

I PIELIKUMS

PALĀTAS IEROSINĀTIES PRIEKŠLIKUMU GROZĪJUMI

Priekšlikums Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2018) 325 final)

Atsauce	Palātas ierosinājums / grozījuma priekšlikums	Piezīmes
Ievads	ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas atzinumu,	Tā kā Parlaments ir lūdzis Eiropas Revīzijas palātu sniegt atzinumu, šādu atsauci var formulēt.
2. panta 1. punkta b) apakšpunkts	Svītrot “kas iekasēti no darījumiem, kuri apliekami ar pamatlikmi” un pārskatīt priekšlikumu saskaņā ar 2. ieteikumu .	Komisijas ierosinātā metode neizdala darījumus, kuri apliekami ar pamatlikmi (sk. 22. punktu).

Priekšlikums Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un neregulēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (COM (2018) 326 final)

Atsauce	Palātas ierosinājums / grozījuma priekšlikums	Piezīmes
2. panta 1. punkts un 13. panta 4. punkts	“Sestā gada” aizstāt ar “ceturta gada” attiecīgajā locījumā.	Seši gadi varētu būt pārāk ilgs laiks datus atstāt atvērtus. Komisijai un dalībvalstīm tas rada nenoteiktību attiecībā uz budžetu (sk. 31. un 32. punktu, kā arī 42. punktu). Šo ierosinājumu formulējam, lai abus jaunus pašu resursus (kuri pamatojas uz KUIINB un izlietoto plastmasas iepakojumu) pielāgotu uz NKI un PVN balstītajiem pašu resursiem.
4. pants	—	Lai panāktu lielāku skaidrību, šis noteikums būtu jāiekļauj Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 grozījumos (sk. 11. un 12. punktu).

Priekšlikums Padomes Regulai, ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (COM(2018) 328 final)

Atsauce	Palātas ierosinājums / grozījuma priekšlikums	Piezīmes
1., 2. un 3. apsvērums 1. panta 2., 4., 6. un 7. punkts	Svītrot "pamatlikme" (attiecīgajā locījumā) un pārskatīt priekšlikumu saskaņā ar 2. ieteikumu.	Komisijas ierosinātā metode neizdala darījumus, kuri apliekami ar pamatlikmi (sk. 22. punktu).

II PIELIKUMS

METODOLOĢIJA IEROSINĀTĀ JAUNĀ PVN PAŠU RESURSA APRĒĶINAM

Pašreizējā sistēma

Dalībvalstu iemaksas uz PVN balstītajos pašu resursos aprēķina, pamatojoties uz saskaņotu PVN bāzi. Šādu metodi piemēro, lai novērstu iespēju dalībvalstīm izmantot dažādas PVN likmes (PVN direktīvā noteikto robežu ietvaros), kas varētu ietekmēt to iemaksu lielumu. Šīs sarežģītās metodes izejas punkts ir katras dalībvalsts iekasētā PVN summa (tās ieņēmumi), kuru pēc vajadzīgo korekciju un kompensāciju piemērošanas daļa ar vidējo svērto likmi (VSL). Vidējo svērto likmi iegūst, veicot sarežģītu statistisku analīzi par dažādu preču un pakalpojumu piegādi un piemērotajām PVN likmēm visās dalībvalstīs. Iegūto saskaņoto PVN bāzi pēc tam reizina ar fiksēto piesaistīšanas likmi, lai iegūtu katras dalībvalsts iemaksas apmēru.

Šis aprēķins ir atspoguļots formulā, ko piemēro katrai dalībvalstij:

$$\text{uz PVN balstītie pašu resursi} = \frac{\text{kopējie ieņēmumi no PVN (korigēti)}}{\text{VSL}} \times \text{piesaistīšanas likme}$$

Ierosinātā jaunā sistēma

Tā kā ir sarežģīti aprēķināt vienotu svērto likmi, Komisija ierosina šos posmus atcelt par labu vienkāršotai pieejai. Komisijas piedāvātā jaunā sistēma ir balstīta uz darījumiem piemērojamu pamatlikmi, pieņemot, ka ir izslēgtas preces un pakalpojumi, kam piemēro citas nodokļu likmes.

Komisija izanalizēja datus par laikposmu no 2011. gada līdz 2015. gadam un konstatēja, ka preces un pakalpojumi, kam piemēro pamatlikmi, kopumā veido vidēji 74 % no darījumiem. Atkarībā no dalībvalsts šī daļa veidoja aptuveni no 46 % līdz 99 %. Komisija secināja, ka Eiropas Savienībā pamatlikmi parasti piemēro 45 % piegāžu.

Komisijas ierosinātajā aprēķina metodē pirmais posms ir piemērot šo 45 % likmi ikvienas dalībvalsts kopējiem PVN ieņēmumiem, jo nav pieejami dati par piegāžu sadalījumu atkarībā no nodokļa likmes. Komisija pieņem, ka tādējādi varēs iegūt dalībvalsts **ieņēmumus saskaņā ar pamatlikmi**. Uzskatām, ka šāda metode nav pareiza. Piemērojot 45 % likmi, netiek izslēgti ieņēmumi, kas iekasēti, piemērojot citas PVN likmes. Rezultātā tiek iegūta summa, kas atbilst 45 % no kopējiem ieņēmumiem (45 % no piegādēm, kam piemēro pamatlikmi, un 45 % no tām, kurām pamatlikmi nepiemēro). Tas nav tas pats, kas ieņēmumi, kuriem piemēro pamatlikmi.

Otrajā posmā katras valsts ieņēmumus, kuriem tika piemērota pamatlikme, daļa ar tās PVN pamatlikmi. Komisija uzskata, ka tādējādi iegūst **nodokļu bāzi, kurai piemēro pamatlikmi**. Tādējādi iegūtā nodokļu bāze, kurai piemēro pamatlikmi, ir dažādu ieņēmumu kopums, kam tika piemērotas atšķirīgas likmes, taču kas dalīts ar vienotu pamatlikmi, tāpēc tam ir maza praktiska nozīme.

Visbeidzot, Komisija ierosina piemērot piesaistīšanas likmi (1 % līdz ne vairāk par 2 %) nodokļu bāzei, kurai piemēro pamatlikmi.

Šos posmus var atspoguļot ar šādu formulu:

$$\text{uz PVN balstītie pašu resursi} = \frac{45 \% \times \text{kopējie PVN ieņēmumi}}{\text{PVN pamatlikme}} \times \text{piesaistīšanas likme}$$

No tīri matemātiska viedokļa šo formulu var izteikt arī šādi:

$$\text{uz PVN balstītie pašu resursi} = \frac{\text{kopējie PVN ieņēmumi}}{\text{PVN pamatlikme}} \times 45 \% \times \text{piesaistīšanas likme}$$

Tādējādi var iegūt tieši tādu pašu rezultātu, ja PVN ieņēmumus vienkārši izdala ar pamatlikmi un piemēro 0,45 % piesaistīšanas likmi (1 % no 45 %).

Tāpēc mēs secinām, ka aprēķina procesā Komisija ir aizstājusi sarežģīto vidējo svērto likmi ar racionalizētu pamatlikmi. Tomēr pieņemumi, ko Komisija izmantoja, lai aprēķinātu vienkāršotās PVN iemaksas, neatbilst dažiem aprēķina posmiem, kas aprakstīti priekšlikumā.
